

Luật Tiếp cận thông tin của Việt Nam còn nhiều hạn chế

Mới đây, sau một quá trình xây dựng và thảo luận kéo dài, Việt Nam đã thông qua Luật Tiếp cận thông tin. Theo đó, người dân có quyền yêu cầu và tiếp nhận thông tin từ các cơ quan nhà nước. Theo phương pháp đánh giá quyền tiếp cận thông tin – Right to Information Rating, gọi tắt là **phương pháp đánh giá RTI** – một phương pháp được thế giới công nhận, Luật Tiếp cận thông tin của Việt Nam được **68 trên 150 điểm**, Việt Nam xếp hạng 86 trên tổng số 112 quốc gia có đạo luật về tiếp cận thông tin được đánh giá, thuộc nhóm cuối bảng xếp hạng.

“Chúng tôi vui mừng chào đón Việt Nam tham gia vào nhóm các nước có luật về quyền tiếp cận thông tin,” Ông Toby Mendel, Giám đốc điều hành của Trung tâm Pháp luật và Dân chủ (CLD) có trụ sở tại Canada phát biểu. *“Đây là điểm khởi đầu tốt đẹp và chúng tôi hy vọng người dân trong nước sẽ áp dụng luật để tiếp tục cải thiện làm cho luật tốt hơn.”*

Mặc dù được đánh giá là còn nhiều hạn chế, nhưng Luật Tiếp cận thông tin đã thể hiện những điểm tiến bộ so với bản dự thảo luật được công khai vào tháng 8 năm 2015 – **chỉ được 59 điểm cũng theo đánh giá của CLD** vào thời điểm đó, sử dụng phương pháp đánh giá RTI. Kinh nghiệm quốc tế cho thấy, điều quan trọng lúc này là để người dân biết được sử dụng Luật và kiểm nghiệm những điểm hạn chế của Luật. Bằng cách đó, Luật có thể được cải thiện theo thời gian.

Tổ chức CLD kêu gọi, ngay khi Luật có hiệu lực vào tháng 7 năm 2018, các tổ chức và cá nhân trong nước nên thực hiện yêu cầu tiếp cận thông tin để kiểm chứng những thông tin gì người dân có thể được tiếp nhận. Trong thời gian tới, chúng tôi cũng kêu gọi các cơ quan có thẩm quyền của Việt Nam đánh giá lại Luật theo hướng sẽ đưa vào các điều chỉnh cần thiết để có một đạo luật tốt hơn.

- Báo cáo đánh giá và xếp hạng Luật TCTC tháng 10 năm 2016.
- Tìm hiểu thông tin về phương pháp đánh giá RTI.
- Báo cáo đánh giá dự thảo Luật TCTT tháng 8 năm 2015.
- Luật TCTC của Việt Nam.

Liên hệ:

Toby Mendel
 Giám đốc điều hành
 Trung tâm Pháp luật và Dân chủ (CLD)
 Email: toby@law-democracy.org
 +1 902 431-3688
 www.law-democracy.org
 twitter: @law_democracy

Kết quả xếp hạng Luật TCTT của Việt Nam theo phương pháp RTI:

Hạng mục được đánh giá	Mức điểm tối đa	Điểm lần 1 (đánh giá trên Dự thảo Luật TCTT tháng 8/2015)	Điểm lần 2 (đánh giá trên Luật TCCT được thông qua tháng 4/2016)
1. Quy định tiếp cận	6	2	3
2. Phạm vi áp dụng	30	16	16
3. Thủ tục yêu cầu cung cấp thông tin	30	12	16
4. Các trường hợp ngoại lệ và từ chối cung cấp thông tin	30	10	14
5. Khiếu nại, tố cáo	30	8	9
6. Các biện pháp xử phạt và bồi thường	8	2	2

7. Các biện pháp tuyên truyền, phổ biến	16	9	8
Tổng điểm	150	59	68

Lưu ý: Phương pháp RTI chỉ đánh giá khung pháp lý, không đánh giá hiệu quả của việc thực thi luật và tiếp cận thông tin. Mục đích của việc đánh giá là để chỉ ra những điểm mạnh, điểm yếu trong văn bản luật, từ đó đưa ra các khuyến nghị cụ thể để cải thiện luật và tiếp cận thông tin.